

Lovász László matematikus és Zsigmond Vilmos operatőr is Szegedről indult, és Amerikából látogatott haza

A Corvin-lánc két kitüntettje

A CORVIN-LÁNCCAL LEGTÖBB KITÜNTE-TETT HAT KIEMELKEDŐ MŰVÉSZ ÉS TUDÓS KÖZÜL KETTŐNEK AZ ÉLETE SZOROSAN KÖTŐDIK SZEGEDHEZ. LOVÁSZ LÁSZLÓ WOLF-DÍJAS MATEMATIKUS 1975 ÉS 1982 KÖZÖTT A VÁROS EGYETEMÉN TANÍTOTT, TIZENNEGY ÉVE PEDIG AMERIKÁBAN ÉL ÉS DOLGOZIK. A SZEGEDI SZÜLETÉSŰ ZSIGMOND VILMOS OSCAR-DÍJAS OPERATŐR IS AZ ÚJVILÁGBAN, A HOLLYWOODI FILMGYÁRBAN FÜTT BE.

Az 1948-ban Budapesten született Lovász László matematikusi képességeivel már középiskolában kitűnt, amikor megoldott egy univerzális algebrai problémát. Az azóta nemzetközi elismerést kivívott tudós 1987-től az amerikai Princeton, majd a Yale Egyetemen tanára. Amikor 1979-ben a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választották, ő volt a legfiatalabb a testületben. Kombinatorikai és számítástechnikai kutatásaiért két évvel ezelőtt megkapta a matematikusok Nobel-díjának számító Wolf-díjat.

– Milyen értéket képvisel az Ön számára a Corvin-lánc?

– Mint idegenben élő magyarnak legfőbb értéke az, hogy „odaláncol” a hazához: mutatja, mennyire megbecsülnék otthon, és hogy milyen kötelezettségeim vannak a magyar tudománnyal kapcsolatban.

– Milyen kötelezettségekkel jár ez a kitüntetés?

– A Corvin-lánc kitüntetettjei egyben testületet is alkotnak, mely évente legalább egyszer ülésezik, és bizonyos kulturális kérdésekben tanácsot ad a kormánynak. Igen fontos, de egyben nagy felelősséggel járó joga a Corvin-lánccosoknak, hogy egy fiatal tudóst vagy művészt egy igen szép ösztöndíjra kijelöljenek.

– Mi a titka annak, hogy több magyar matematikus is nemzetközileg elismert tudós lett?

Lovász László. (MTI-fotó)

– Én a „titkot” elsősorban a magyar matematikaoktatásban látom, annak hagyományában és a lelkes tanári gárdában. A tehetségesekkel való foglalkozás területén Magyarországon egyedülálló munka folyik több mint száz éve. A hagyományokhoz tartozik, hogy a legkiválóbb matematikusok, egyetemi oktatók is foglalkoznak fiatalokkal, általános iskolásokkal, s hogy 1896 óta országos versenyek vannak, az iskolákban szakörök szerveznek, de a tradíció része a Középiskolai Matematikai Lapok című kiadvány, vagy tagozatos osztályok is. Remélem, ezeknek a hagyományoknak a fenntartása nem kerül veszélybe a tanári szakma megbecsülésének hiánya miatt.

– Milyen érzés magyarként egy ameri-

kai egyetemen, amerikai diákoknak előadást tartani?

– Matematika előadást tartani számomra mindenütt hasonló – az előadást saját logikája viszi. Úgyhogy nem nagyon számít, hol tartom.

– Itthon milyen gyakran oktat?

– Úgy három évenként itthon töltök néhány hónapot, akkor szoktam valamilyen kurzust tartani.

– Az oktatáson kívül vállal-e Amerikában valamilyen közösségi vagy közéleti szerepet?

– Bárhol van az ember, a nemzetközi szakmai közéletben sok feladatot kap, például konferenciákat kell szervezni, cikkeket lektorálni, előléptetéseket véleményezni.

– Milyen emlékek fűzik Szegedhez, az itteni egyetemhez?

– Nagyon produktív és kellemes hét évet töltöttem Szegeden, nagyon szerettem az egyetemet. Feleségemmel együtt úgy emlékszünk vissza, mint életünk egy igen boldog szakaszára.

Az 1930-ban Szegeden született Zsigmond Vilmos édesanyja, Illichmann Bozsena jelenleg Csehországban él. Az operatőr azóta már elhunyt édesapja hosszú ideig dolgozott műszaki rajzolóként az újszegedi kendergyárban. Idősebb Zsigmond Vilmosról azt kell tudni, hogy a harmincas években az Újszegedi Torna Club (UTC) focicsapatában védett, ám egy alkalommal olyan súlyosan megsérült a válla, hogy többé már nem állhatott a háló elé, helyette trénerként és menedzserként dolgozott. Látva a kommunisták előretörését, 1947-ben Marokkóba emigrált. Azt meséli, hogy ő fedezte fel a kor neves futballistáját, Ben Bareket, aki később a francia válogatott első színes bőri focistája lett.

Íjabb Zsigmond Vilmos 1948-ban érettségizett a szegedi Piarista Gimnáziumban, ami után a budapesti Műszaki Egyetemre jelentkezett, de származása miatt

Zsigmond Vilmos. (MTI-fotó)

– pontosabban amiatt, mert nevelőanyjának kocsója volt a Petőfi Sándor sugárút – nem vették fel. Zsigmond ezután egy évig tanulta a fotózás csínját-bíját Bocsy Balázs szegedi fényképész Kársz utcai műtermében. 1949-ben a kenderfőgyárban kapott állást, ahol anyaghordóként, majd műhelyes normás munkásként, később pedig munkaügyi előadóként dolgozott. Közben játszott a gyár akkor még országos hírű, NB II-es asztalitenisz-csapatában. Az általa vezetett fotószakörben pedig a munkásokat tanította fényképezni és laborálni. A Színház- és Filmművészeti Főiskolára 1951-ben vették fel, ahol Kovács Lászlóval (Szelíd motorosok) és Badal Jánossal (Mi újság, cica-baba?) tanult együtt Illés György osztályában. 1956 októberében több órnyi anya-

got vettek fel a pesti utcákon. Amikor leverték a forradalmat, azonnal készítették egy kópiát az eredeti filmről, amit Zsigmond Nyugatra csempészett ki egy barátjával. A fiatal operatőr Ausztráliába szeretett volna emigrálni, de apja tanácsára a korlátlan lehetőségek hazáját, Amerikát választotta. Zsigmond nem vesztegette az időt, már útközben házasságot kötött. Termékeny időszaka volt ez életének. A szó legszorosabb értelmében, hiszen 1958 januárjában megszületett az egyik, majd még az év decemberében a másik leánya. Az operatőrnek tíz kemény évebe telt, amíg az Újvilágban beverekedte magát a filmes szakmába. Addig biztosítási ügynök volt, gyermekeket fényképezett és művészi fotókat nagytított. Zsigmond Vilmost a Peter Fonda által 1970-ben rendezett A bérnyomok című film óta tartják számon Hollywoodban. Előtte is fotográfált már néhány filmet, ám azok olyan rosszul sikerültek, hogy csak William Flash (Villanófény Vilmos) néven jegyezte.

Zsigmond és Kovács azért tudtak abban az időben befutni, mert az amerikaiak már nagyon unták a sablonsztorikat, műfényeket és műdíszteteket. A budapesti iskola növendékei szó szerint új fényt hoztak az amerikai filmekbe. Zsigmond 1977-ben Oscar-díjat kapott a Harmadik típusú találkozások című film fotográfálásáért, aminek a forgatásán úgy összeveszett a rendezővel, Steven Spielbergkel, hogy az Oscar-díj átadásán csak a főiskolai tanárainak mondott köszönetet. A producort és a rendezőt meg sem említette. A szegedi származású operatőr szerint Hollywoodban nem csak tudás és tehetség, de szerencse is kell ahhoz, hogy az ember Oscar-díjat kapjon. Annak idején Hollywoodban állítólag kiírták valamelyik stúdiókupura, hogy nem elég, ha magyar vagy, tehetség is kell hozzá. Zsigmond Vilmos magyar is, tehetséges is, ráadásul szerencséje is volt.

HEGEDŰS SZABOLCS – SZABÓ C. SZILÁRD

OBI

Rendkívüli akció!

December 8-án és 9-én

- szombaton és vasárnap -

a szegedi OBI-áruházban

többféle termékre

30-40 %

árengedmény!

SZEGED, SZATYMAZI UTCA 2.

Tel.: (06-62) 470-981, 470-614

Fax: (06-62) 470-059

E-mail: obi008sz@matavnet.hu

Nyitva tartás: hétfő-péntek: 8-20
szombat: 8-18
vasárnap: 8-16

CENTRUM SZEGED

Váltsa
Valutáját
Vásárlással!

Januártól bevezetik az Euro-t. Megszűnő, otthon lévő valuta bankjegyeit a legjobb feltételekkel váltsa áruházainkban vásárlási utahányra!
Márka: 135 Ft/1 DEM,
Schilling: 19 Ft/1 ATS,
Lira: 135 Ft/1000 ITL
A teljes kínálatból vásárolhat!

PHILIPS

BOSCH

TEFAL

SKM

CELESTIA

Saturnus

UNIONTEXT

TV, videó és HIFI kedvelőknek:

Hitel akció: 0 % saját erő
0 % kezelési költség
Futamidő: 11 hónap
Kamat: egy havi törlesztőrészlet
THM: 21,34 %

K&H

Kereskedelmi és Hitelbank Rt.

0106476

SKÁLA

CENTRUM

Akció, amíg a készlet tart

Ünnepi ajánlatunk

Bosch
kenyérpirító
TAT 1203
5 990 Ft

Philips
epiláló
2840PB
5 990 Ft

Sáropataki
kerámia tálak, sütőtálak,
bögrék
1 499 Ft-tól

Különféle muránói
üvegáru
2 999 Ft-tól

Tefal Resistal
serpenyő, 24 cm
2 999 Ft

Cevher
kukta, 6 lit.
5 990 Ft

Leonelli-Dido
damaszti ágynemű
8 990 Ft
Saturnus
gyűrűs kalendáriumok
3 799 Ft

Szombaton 17-ig,
vasárnap 10-18 óráig
nyitva!

SKÁLA
CENTRUM

SuperShop

Centrum Szeged
Szeged, Tisza Lajos krt. 49.